

Ströbäddshantering

Hur ska vi sköta ströbädden och vilken information ger gödselns utseende och ströbäddens skick oss?

Vad säger djurskyddslagen

Frigående höns

Minst en tredjedel av golvet ska vara försett med ströbädd. Djurskyddslagen talar om för oss att ”ströbäddar ska hållas torra och strömedlet ska vara av lämplig typ och ha god hygienisk kvalitet”, det är alltså faktorer som är mycket viktiga för hönsens trivsel och för stallmiljön.

Höns i inredd bur

Ströbadet i burar ska vara tillgängligt för hönsen under en sammanhängande period på minst fem timmar per dygn under den för hönsen aktiva delen av dygnet. Ströbadet ska vara så utformat att hönsen får direktkontakt med ströet vid ströbadning samt avgränsat så att ströet hålls kvar i ströbadet.

Ett allmänt råd är att: ”I inredda burar bör strö med grov struktur, t.ex. kutterspån, inte användas.”

Ströbadet finns ovanför värpedet!

Gemensamma bestämmelser

Stall och andra förvaringsutrymmen för fjäderfä ska hållas rena. Stallutrymmen ska rengöras och utgödas minst en gång per dag, om inte systemet för djurhållningen är uppbyggt för andra rutiner som också ger god hygien (t.ex. ströbädd och mekaniskt utgödslingssystem).

Ett allmänt råd i djurskyddslagen är därför: ”Utgödsling under gödseldränerande ytor bör ske minst 2 gånger per vecka”.

Vid kontinuerlig djurhållning ska stallet eller stallavdelningen rengöras noggrant minst en gång per år. Vid omgångsuppfödning ska stallet eller stallavdelningen rengöras noggrant före varje insättning av en ny omgång djur. Fjäderfästallar ska dessutom desinficeras mellan omgångarna.

Gödsel

Den färsk gödseln informerar oss om hur hönsen mår. I en frisk väl näringsförsörd hönsflock är spillningen från tarmen fast, relativt torr med grövre partikelinnehåll. Det vita i träcken är koncentrerad urinsyra. Våra tamfåglar tömmer sina blindtarmar ungefär två gånger per dygn.

Den spillningen har ett helt annat utseende och skall normalt vara lite smetigt, chokladbrunt och finfördelat.

Träcken är inte normal ifall den är mjölkvit, grön, gul eller orange. Den ska inte innehålla blod och den ska inte vara lös, blöt, skummig eller innehåller osmälta foderpartiklar.

Ställ diagnos på gödsel och bädd

Plocka upp lite träck och krama den lätt i handen den ska kännas fuktig men det ska inte droppa vätska. Det ska inte fastna för mycket gödsel på handen.

Ströbädden ska enbart kännas något fuktig och varm. När du går på ströbädden ska det inte fastna för mycket gödsel på stövlarna.

Ströbädd i frigående system

Ströbädden i hönsstallet måste alltid skötas och hållas torr under hela produktionsperioden annars fyller den inte sin funktion.

Hönsens fördelning i stallet har en direkt effekt på ströbäddens kvalitet eftersom födosöket innebär att de krasar och ”jobbar” med den. Är hönsen jämt fördelade sköter de om bädden i hela stallet! Det motsatta förhållandet gäller sålunda också det vill säga att en torr och bra ströbädd hjälper till att hålla hönsen jämt fördelade i stallet.

Fukt, luftrörelser och ljusintensitet är faktorer som kan påverka ströbäddens kondition. Är hela ströbädden blöt kan det ha flera orsaker som fodrets sammansättning, sjukdom och otillräcklig ventilation.

Ströbäddens kondition

Blöt ströbädd gör att hönsen blir smutsiga om fötterna och det kan bildas klumpar på tår och klor. Risken för sjukdomar som koccidios och spolmask ökar. Dessutom följer smutsen med in i värpredena och man får problem med smutsägg.

Vi har lärt oss mycket under de senaste decennierna om hur vi ska hålla hönsen i golvsystem. Numer har hönsen ofta tillgång till hela golvytan som ströbädd medan foder, vatten och reden finns placerat i aviärerna.

Ströbädden får inte vara för smal och en rekommendation är att undvika alltför stora öppna ytor eller onödiga hörn, vilket kan uppmuntra till golvvägg. En tjock ströbädd uppmuntrar också till fler golvvägg. Den tjocka bädden ger dessutom en ökad ammoniakavgång och det medför att det kan bli svårt att klara gränsvärdena vintertid.

Strömateriale

Det råder delade meningar om vilket strömateriale som är bäst till fjäderfå. Kutterspån är det vanligaste och det man rekommenderar för bästa hygien och för bra smittskydd. Alternativa strömateriale är hackad halm, halmpellets, sågspån, tvättad sand eller blandningar därav. Var noga med hygienisk kvalitet om spån eller halm används. Torv dammar och det mörka dammet kan till och med fastna på nyvärpta ägg, torven ger dessutom ett mörkt intryck i stallet.

Strömaterialet måste gödglas ut under omgången och nytt ström måste fyllas på. Hönsen tillför själva mer materiale i form av gödsel som gör ströbädden tjockare samtidigt som de äter av strömaterialet. Det medför att strömaterialet tar slut och en allt tjockare ströbädd till slut består av endast gödsel.

Stimulera hönsen till att jobba i ströbädden

Genom tillräckligt mycket ljus på ströbädden stimuleras hönsens nyfikenhet och vilja att krafsa och sprätta i ströet. Sprättandet håller ströet luckert och minskar risken för genomfuktning och kakighet. Men hönorna måste få plats att krafsa. Om ströytan per höna begränsas ökar risken för att ströet överbelastas. Det är också viktigt att ströbädden inte är tjockare än att hönsen genom sitt krafsande orkar arbeta igenom den ända ner till botten. Fem centimeter är en bra tumregel. För att ytterligare locka hönorna att sprätta kan man ge grovfoder, hel havre eller snäckskal i ströet. Då ger hönsen sysselsättning samtidigt som de själva arbetar för att hålla ströbädden i god kondition.

Fukt

Hönsen vill inte vara på de platser i stallet där ströbädden redan är för fuktig eller till och med våt. Fukten i ströbädden kan till exempel orsakas av kondens eller eventuellt vattenspill från nipplar eller vattenledning.

Eftersom hönsen undviker dessa ytor ger bädden ingen värme och golvet blir kallt. Det får till följd att hönsen ännu mindre vill vistas där och kondensen ger ytterligare fukt och försämring av ströbädden.

Ojämn belysning

I en del stallar kan man ibland se försämring av ströbädden på grund av att hönsen undviker de platserna som har högst ljusintensitet. Följden blir att ströbädden förblir orörd och kyls ner vilket medför att kondens bildas. Även i detta fall försämras ströbäddens kondition alltmer eftersom hönsen inte vill jobba med ströbädden.

Ventilation

Om ströbäddens skick är betydligt sämre i långa stråk, till exempel tvärs igenom en avdelning, kan du misstänka att det orsakas av felaktiga luftströrelser.

Åtgärder för bra ströbädd

Det enda rätta är att gödsla ut blöt ströbädd både om det rör sig om enstaka platser eller hela bädden. Försök utreda varför ströbädden inte fungerat. Prova att justera ljuset, ventilationen och åtgärda eventuellt vattenspill. Se också till att hönsen är jämnt fördelade i stallet.

Utgödslingstraktor för öppna ytor!

